

PHẦN MỞ ĐẦU

**LƯỢC SỬ PHƯỜNG 11, QUẬN 10
ĐỊA LÝ TỰ NHIÊN – CON NGƯỜI
VÀ TRUYỀN THỐNG YÊU NƯỚC**

I/ ĐỊA LÝ TỰ NHIÊN

Vị trí địa lý

Phường 11, quận 10 hiện nay phía Bắc giáp phường 12, quận 10; phía Đông giáp phường 4, quận 3; phía Tây giáp phường 10, quận 10; phía Nam giáp phường 1, 3, 4, quận 3. Ranh giới của phường được giới hạn bởi 4 tuyến đường chính: Đường Ba Tháng Hai, đường Trần Minh Quyền, đường Điện Biên Phủ và đường Nguyễn Thượng Hiền. Diện tích tự nhiên là 223.000m² (chiếm 3,93% diện tích tự nhiên quận 10).

Khí hậu

Phường 11 là một bộ phận của quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh thuộc khí hậu nhiệt đới, gió mùa cận xích đạo với hai mùa rõ rệt là mùa mưa và mùa nắng. Mùa mưa từ tháng 4 đến tháng 9 dương lịch. Mùa nắng từ tháng 10 đến tháng 4 dương lịch năm sau. Sự chênh lệch về nhiệt độ giữa mùa nắng và mùa mưa, giữa ban ngày và ban đêm cách nhau không lớn. Nhiệt độ trung bình trong vùng là 27°C, nóng nhất lên tới 39°C – 40°C, thấp nhất xuống khoảng 20°C.

Địa hình – Địa chất

Sau nhiều lần vun bồi cho vùng đất trũng, sinh lầy, địa hình phường 11 ngày nay tương đối bằng phẳng, không bị chia cắt bởi sông ngòi và kênh rạch. Chiều dài nhất của phường từ đầu đường Trần Minh Quyền – đường Ba Tháng Hai đến đường Nguyễn Thượng Hiền là 1,1 km, chiều ngang hẹp nhất của phường là đoạn đường Trần Minh Quyền dài 200m, địa hình phường là một dải đất hẹp án ngữ một phần phía Đông Nam và Đông Bắc của Quận 10, qua đường Điện Biên Phủ và Nguyễn Thượng Hiền là đã sang đơn vị hành chính Quận 3.

Địa hình – địa chất phường vừa mang những đặc điểm chung của quận nhà, vừa có những sắc thái riêng. Vẫn trong một phường, nhưng tính chất thổ nhưỡng có khác. Từ đường Cao Thắng đến Nguyễn Thượng Hiền là vùng đất cao ráo, dân cư đến cư ngụ sớm hơn. Từ đường Cao Thắng đến đường Trần Minh Quyền là vùng đất trũng mới được san lấp, trước đó chỉ có vài căn nhà sàn cất trên mặt đất

sình lầy và những cái chòi cất trên bãi lầy của bầu sen, ao rau muống,... Người dân sống lâu năm ở hẻm 528 đường Điện Biên Phủ, chợ Hai Mươi bây giờ còn nhớ, hồi đó, có những cây cầu bắc qua trũng nước để người dân đi lại. Nay nhà cửa khang trang, hiện đại. Phường 11 không còn những cảnh quan xưa, cũng không có những dinh thự, công trình kiến trúc cổ.

Lược sử hình thành, địa danh phường 11 – quận 10

Địa danh và đơn vị hành chính phường 11 – quận 10 ngày nay được chính thức xác lập từ ngày 14 tháng 02 năm 1987 (theo Quyết định số 33-QĐ/HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng ngày 14 tháng 02 năm 1987).

Về lịch sử, sau khi chúa Nguyễn xác lập quyền quản lý vùng đất phía Nam, cho đến năm 1836 vùng đất phường 11 ngày nay nằm trong xã Chí Hòa thuộc tỉnh Gia Định.

Nơi đây liên quan đến địa danh “*Mả nguy – Cánh đồng mồ mả*”, sau cuộc binh biến của Lê Văn Khôi thất bại, có tới gần 2.000 người bị giết và chôn chung vào những hố nơi vùng đất hoang.

Mô Súng và Đồng Tập Trận: Mô Súng thuộc Ngã Sáu, là ranh giới hành chính giữa quận 10 và quận 3 – nơi có vị trí cao để đặt súng. Đồng Tập Trận khi xưa là dải đất dài (*ngày nay gồm cả khu vực phường 11, phường 12, quận 10, cả khuôn viên đất Bộ Tư lệnh Thành phố và Học viện Hành chính*).

Đến cuối thế kỷ 19, nơi đây còn những bầu nước trồng sen, lác đác vài căn nhà sàn cất trên mặt nước. Chung quanh bầu sen, có nơi trồng lúa, rau màu và nhiều mồ mả. Đến những năm 1945, nơi đây vẫn còn là vùng đất thấp ao tù, nước đọng, có những cây cầu bắc qua trũng nước để đi lại, nên có tên Xóm Cầu, trong khu vực này còn có Xóm Giếng, là nơi duy nhất trong vùng có giếng nước ngọt phục vụ cư dân và một khu vực sinh hoạt tín ngưỡng tại miếu Thành Hoàng¹ mà nhân dân gọi là Xóm Chùa. Có xóm làng tắt có chợ, khu vực phường 11 có chợ

¹ *Trương truyền Miếu Thành Hoàng là nơi người dân địa phương lập để thờ những oan hồn là tàn binh đã bị giết của Lê Văn Khôi.*

Hai Mươi hình thành từ năm 1938 và tồn tại đến ngày nay.

Ngày 30 tháng 5 năm 1954 đến năm 1959, Đô thành Sài Gòn - Chợ Lớn được thành lập thay cho địa phương Sài Gòn – Chợ Lớn. Thời gian này vùng đất phường 11 nằm trong khu vực Bàn Cờ, Chợ Đũi, Ngã Bảy thuộc quận 3.

Năm 1960, vùng đất phường 11 ngày nay nằm trong địa bàn phường Phan Thanh Giản thuộc quận 3.

Năm 1969, chính quyền Nguyễn Văn Thiệu ra Sắc lệnh số 73-SL/NV ngày 01 tháng 7 năm 1969 thành lập hai quận mới ở Đô Thành là quận 10 và quận 11, trên cơ sở một số phường của quận 3, quận 5 và quận 6. Quận 10 gồm 5 phường: Phường Minh Mạng, phường Nguyễn Tri Phương, phường Nhật Tảo, phường Chí Hòa và phường Phan Thanh Giản (*phường 11 và phường 10 ngày nay đều thuộc phường Phan Thanh Giản*).

Sau chiến thắng 30 tháng 4 năm 1975, tháng 6 năm 1975, phường Phan Thanh Giản được mang tên một địa danh rực rỡ chiến công: Phường Điện Biên Phủ với 7 khóm. Tháng 6 năm 1976, thực hiện sự chỉ đạo của Thành phố, quận 10 từ 5 phường được chia thành 24 phường và các phường mang tên theo số thứ tự từ 1 đến 25; phường Điện Biên Phủ có sự điều chỉnh và thay đổi: Khóm 1, 2 lập thành phường 12; khóm 3, 4 lập thành phường 13; khóm 5, 6, 7 lập thành phường 14.

Ngày 14 tháng 2 năm 1987, thực hiện Quyết định số 33-QĐ/HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng về “Điều chỉnh địa giới hành chính”, phường 14 được đổi tên là phường 11 gồm 6 khu phố và ổn định về hành chính, địa giới cho đến nay và là một trong 15 đơn vị hành chính của quận 10 Thành phố Hồ Chí Minh.